

קהילות בפריפריה הירושלמית בסכנת עקירה

יוני 2013

עובדות

- כ-2,300 פלסטינים, שני שלישים מהם ילדים, מתגוררים בכ-20 קהילות רועים קטנות בגבעות שממזרח לירושלים, בשטח C.
- יותר מ-80% מן התושבים הם פליטים, מעמד שקיבלו בעקבות גירושם ממקום מגוריהם בדרום ישראל בתחילת שנות החמישים.
- הקהילות איבדו בהדרגה גישה לחלק ניכר משטחי המרעה שלהן, בשל הרחבת התנחלויות, נגד בתיהן של מרבית המשפחות תלויים ועומדים צווי הריסה, אך אחת מהקהילות לא חוברה לרשת החשמל ורק מחציתן מחוברות לרשת המים.
- רוב הקהילות הללו ממוקמות בתוך מה שהפכו לימים לגבולות המוניציפליים של התנחלות מעלה אדומים (שאוכלוסייתה מונה 36,000 נפש) - שטח הדומה בגודלו לשטח המוניציפלי של תל אביב (שאוכלוסייתה מונה 405,000 נפש).
- קהילות רועים בשטח C הן מן החלשות והפגיעות ביותר בגדה המערבית - כ-34% מהן סובלות מאי-ביטחון תזונתי.
- בין 2008 ל-2012 נעקרו בכפייה יותר מ-4,000 פלסטינים, בעיקר מקהילות רועים, בשל הריסת בתיהם בנימוק של היעדר היתרי בנייה.
- יותר מ-520,000 אזרחים ישראלים החיים בהתנחלויות, שנבנו תוך הפרה של המשפט הבינלאומי, מקבלים יחס מועדף במונחים של הקצאת אדמות, תכנון ומתן שירותים.

חששות חמורים: הזמינות המוגבלת של שטחי מרעה בשני האזורים המוצעים תפגע במחייה ובתרבות המסורתיות של הקהילות, כפי שקרה ל-150 משפחות שהועברו מן האזור בשלהי שנות התשעים. בנוסף, אחד האזורים ממוקם ליד אתר הטמנת אשפה, מיקום המעורר חששות בריאותיים כבדים.

4. השטח שבו מתגוררות הקהילות כיום הוקצה להרחבת התנחלויות. הוא כולל את תוכנית E1, שבמסגרתה ייבנו אלפי יחידות דיור ומסחר חדשות להתנחלות, ואשר תיצור שטח בנוי רציף בין התנחלות מעלה אדומים לירושלים. אך שתוכנית זו הוקפאה מאז שלהי שנות התשעים, לאחרונה הודיעה ממשלת ישראל על החייאתה. בנוסף, על פי התוכנית יוקף השטח המושפע על ידי הגדר. אם ייושמו, יגבירו התוכניות שלעיל את ניתוקה של ירושלים מיתר הגדה המערבית, וישבשו את הרציפות הטריטוריאלית של השטח הכבוש.

5. המזכיר הכללי של האו"ם קבע כי יישומה של תוכנית "העברה" יהווה טרנספר כפוי וגירוש בכוח פוטנציאלי והמוניטרי, האסורים מתוקף החוק ההומניטרי הבינלאומי וחוק זכויות האדם הבינלאומי. ככוח הכובש מוטלת על ישראל המחויבות להגן על האוכלוסייה האזרחית הפלסטינית ולנהל את השטח לתועלתה של אותה אוכלוסייה. הרס או החרמה של רכוש פרטי, לרבות בתים, וכן העברת מתנחלים אל שטח כבוש, אסורים גם הם.

1. על קהילות רועים קטנות בגבעות שממזרח לירושלים מרחפת סכנת טרנספר כפוי, בשל תוכנית "העברה" שמקדמות הרשויות הישראליות. הרשויות הצדיקו זאת בנימוק שהתושבים אינם בעליה של הקרקע. התושבים, לעומת זאת, מתנגדים להעברתם ועומדים על זכותם לשוב לאדמותיהם ולבתיהם המקוריים בדרום ישראל. עד שזה ימומש, ביקשו התושבים את הגנתה וסיועה של הקהילה הבינלאומית במקומם הנוכחי, לרבות תכנון נאות ומתן היתרים לבתיהם ולנכסיהם הקשורים במחיה.

2. שילוב של אמצעים שאימצו הרשויות הישראליות יצר עבור הקהילות סביבה כופה. האמצעים שננקטו כללו גישה מוגבלת לשטחי מרעה ולשווקים לתוצרתם, צעדים שפגעו במחייתם והגדילו את תלותם בסיוע הומניטרי; הריסה ואיום בהריסה של בתים, בתי ספר ומחסים לבעלי חיים; וההגבלות התואמות על השגת היתרי בנייה. כן כשלו הרשויות מהגנה על הקהילות מפני הפחדה ומתקפות בידי מתנחלים.

3. בצורתה הנוכחית, תוכנית "העברה" מעוררת חששות הומניטריים ומשפטיים חמורים. במהלך הכנתה כמעט שלא התייעצו עם הקהילות המושפעות, שהתברשו כי אין להן ברירה אלא לעזוב. הרשויות הישראליות הקצו אדמת ציבור ("אדמת מדינה") בשני אתרים שיועדו להעברה, והכינו תוכניות מתאר, המצויות בשלבי אישור הסופיים. עם זאת, שני האזורים מעוררים

1. דוח המזכיר הכללי של האו"ם לעצרת הכללית של האו"ם, A/6/372, ה-14 בספטמבר 2012, פסקה 37.

האומות המאוחדות המשרד לעניינים הומניטריים - OCHA השטח הפלסטיני הכבד
קהילות בפריפריה הירושלמית בסכנת עקירה

דצמבר 2012

